

پرسش ۱۴۴: یمانی کیست؟ و ویژگی‌هایش کدام است؟

سؤال/ ۱۴۴: السيد أحمد الحسن وصي ورسول الإمام المهدي (عليه السلام): من هو اليماني؟ وهل هناك حدود لهذه الشخصية يعرف بها صاحبها؟ وهل هو من اليمن؟

وهل هو معصوم بحيث لا يدخل الناس في باطل ولا يخرجهم من حق، وكما ورد في الرواية عن الباقر (عليه السلام): (إن رايته راية هدى، ولا يحل لمسلم أن يتلوها عليه، فمن فعل ذلك فهو من أهل النار، لأنه يدعوا إلى الحق وإلى طريق مستقيم)؟

سید احمدالحسن، وصی و فرستادهی امام مهدی (علیه السلام)!
یمانی کیست؟ و آیا این شخصیت ویژگی‌ها و اوصافی دارد که با آن شناخته شود؟ و آیا او اهل یمن است؟

آیا او همان طور که در روایتی از امام باقر (علیه السلام) وارد شده که آن حضرت فرمودند: (پرچم او، پرچم هدایت است و بر هیچ مسلمانی حلال نیست که از او روی برگرداند، و کسی که چنین کند اهل آتش است؛ چرا که او به حق و به راه مستقیم دعوت می‌کند). معصوم است به گونه‌ای که مردم را وارد باطل نکند و از حق خارج نسازد؟

الجواب: بسم الله الرحمن الرحيم

والحمد لله رب العالمين، وصلى الله على محمد وآل محمد الأئمة والمهديين يجب أولاً معرفة أن مكة من تهامة، وتهامة من اليمن، فمحمد وآل محمد (عليهم السلام) كُلُّهم يمانية، فمحمد (صلى الله عليه وآلله وسلم) يمانی ([231]), وعلى (عليه السلام) يمانی والإمام المهدي (عليه السلام) يمانی، والمهديون الإثنى عشر يمانية، والمهدی الأول يمانی، وهذا ما كان يعرفه العلماء العاملون الأوائل (رحمهم الله)، (فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهَوَاتِ فَسَوْفَ يُلْقَوْنَ غَيَّاً) ([232]).

پاسخ:

بسم الله الرحمن الرحيم

والحمد لله رب العالمين، وصلى الله على محمد وآل محمد الائمة والمهديين وسلم تسليماً.

اولاً باید دانست که مگه از تهame است و تهame از یمن؛ بنابراین محمد و آل محمد (علیهم السلام) جملگی یمانی هستند: حضرت محمد (صلی الله علیه و آله و سلم) یمانی است، [[233]] علی (علیه السلام) یمانی است، امام مهدی (علیه السلام) یمانی است، مهدیین دوازده گانه یمانی اند و مهدی اول یمانی است. این نکته‌ای است که علمای عامل پیشین می‌دانسته‌اند: (آنگاه پس از آنان جانشینانی بر جای ماندند که نماز را تباہ ساختند و از هوس‌ها پیروی کردند، و به زودی گمراهی را خواهند دید). [[234]]

وقد سمی العلامة المجلسی (رحمه الله) في البحار كلام أهل البيت (عليهم السلام) بـ (الحكمة اليمانية) [[235]], بل ورد هذا عن رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم) [[236]], كما وسمى عبد المطلب (عليه السلام) البيت الحرام بـ (الكعبة اليمانية) [[237]].

علامه مجلسی (رحمه الله) در بحار، سخن اهل بیت (علیهم السلام) را «حکمت یمانیه» نامیده است [[238]] و حتی گفته این موضوع از پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) نقل شده است؛ [[239]] همان‌طور که عبد المطلب (علیه السلام) بیت الحرام را «کعبه‌ی یمانیه» نام نهاده است. [[240]]

اما بالنسبة لحدود شخصية اليماني:

اما در خصوص اوصاف و ویژگی‌های شخصیت یمانی:

فقد ورد في الرواية عن الباقر (عليه السلام): (وليس في الرأيات رأي أهدى من رأي اليماني، هي رأية هدى؛ لأنَّه يدعُوا إلى أصحابكم، فإذا خرج اليماني حرّم بيع السلاح على الناس وكل مسلم، وإذا خرج اليماني فانهض إليه، فإن رايته رأي

هـى، ولا يحل لـمـسـلـمـ أن يـلـتـوـيـ عـلـيـهـ، فـمـنـ فـعـلـ ذـلـكـ فـهـوـ مـنـ أـهـلـ النـارـ؛ لـأـنـهـ يـدـعـوـ إـلـىـ الـحـقـ وـإـلـىـ طـرـيقـ مـسـتـقـيمـ) ([241]). وـفـيـهـاـ:

در روایت از امام باقر (علیه السلام) آمده است: (در میان پرچم‌ها پرچمی هدایت کننده‌تر از پرچم یمانی نیست، پرچم هدایت، همان است زیرا به سوی صاحبستان دعوت می‌کند. هنگامی که یمانی خروج کرد، فروختن سلاح را بر مردم و بر هر مسلمانی تحریم می‌نماید. چون یمانی خروج کرد، به سوی او بشتاب، زیرا پرچم او پرچم هدایت است و بر هیچ مسلمانی جایز نیست از او سرپیچی کند؛ هر کس چنین کند، اهل آتش (جهنم) است؛ چرا که او به حق و راه مستقیم فرامی‌خواند) (242) که در این حدیث:

أولاً: (لا يحل لمسلم أن يتلو في عليه فمن فعل ذلك فهو من أهل النار): وهذا يعني أن اليماني صاحب ولالية إلهية، فلا يكون شخص حجة على الناس، بحيث إن اعتراضهم عنه يدخلهم جهنم وإن صلوا وصاموا ([243])، إلا إذا كان من خلفاء الله في أرضه، وهم أصحاب الولاية الإلهية من الأنبياء والمرسلين والأئمة والمهديين.

اول: (بر هیچ مسلمانی جایز نیست از او سرپیچی کند؛ هر کس چنین کند، اهل آتش (جهنم) است)؛ و این به آن معنا است که یمانی صاحب ولايت الهی است. آری کسی بر مردم حجّت نیست به گونه‌ای که سرپیچی از او آنها را وارد جهنم سازد حتی اگر نماز بخوانند و روزه بگیرند([244]) مگر اینکه آن شخص از جانشینان خداوند بر زمینش باشد؛ و اینان صاحبان ولايت الهی، انبیاء، فرستادگان، ائمه و مهدیین می‌باشند.

ثانياً: (أنه يدعو إلى الحق وإلى طريق مستقيم)؛ والدعوة إلى الحق والطريق المستقيم، أو الصراط المستقيم تعني: أن هذا الشخص لا يخطأ فيدخل الناس في باطل أو يخرجهم من حق، أي إنه معصوم من صور العصمة، وبهذا المعنى يصبح لهذا القيد أو الحد فائدة في تحديد شخصية اليماني.

دوم: (او به حق و راه مستقیم فرامیخواند): دعوت و فراخواندن به حق و راه مستقیم یا صراط مستقیم به آن معنا است که این شخص دچار خطا نمی‌شود تا مردم را به باطل بکشاند یا آنها را از حق خارج سازد؛ به عبارت دیگر او موصوم است که بر عصمتش نص و تصریح وارد شده، و به این معنا، چنین قید یا محدودیتی، شاخصی برای مشخص نمودن شخصیت یمانی مشخص می‌نماید.

اما افتراض ای معنی آخر لهذا الكلام (يدعو إلى الحق وإلى طريق مستقيم)، فإنه يجعل هذا الكلام منهم (عليهم السلام) بلا فائدة، فلا يكون قياداً ولا حداً لشخصية اليماني، وحاشا لهم (عليهم السلام) من ذلك.

اما فرض گرفتن هر معنای دیگری برای این سخن (او به حق و راه مستقیم فرامیخواند) این گفته‌ی موصومین (عليهم السلام) را عبث و بی‌فایده می‌سازد و درنتیجه قید و حدی برای شخصیت یمانی بر جای نمی‌گذارد و این بسی از ساحت این حضرات موصوم (عليهم السلام) به دور است!

النتيجة مما تقدم في أولاً وثانياً:

از آنچه در دو مورد اول و دوم ارائه شد به این نتیجه می‌رسیم که:

إن اليماني حجة من حجج الله في أرضه ومعصوم من صوص العصمة، وقد ثبت بالروايات المتواترة والنصوص القطعية الدلالة أن الحجج بعد الرسول محمد (صلى الله عليه و آله و سلم) هم الأئمة الإثنان عشر (عليهم السلام) وبعدهم المهديون الإثنان عشر، ولا حجة لله في الأرض معصوم غيرهم، وبهم تمام النعمة وكمال الدين وختم رسالات السماء، وقد مضى منهم (عليهم السلام) أحد عشر إماماً، وبقي الإمام المهدي (عليه السلام) والثانان عشر مهدياً، واليماني يدعوا إلى الإمام المهدي (عليه السلام) فلابد أن يكون اليماني أول المهديين؛ لأن الأحد عشر مهدياً بعده هم من ولده: (ذرية بعضها من بعض والله سميح علیم) ([245])، ويأتون متأخرین عن زمان ظهور الإمام المهدي (عليه السلام)، بل هم في دولة العدل الإلهي، والثابت أن أول المهديين هو الموجود في

زمن ظهور الإمام المهدي (عليه السلام) وهو أول المؤمنين بالإمام المهدي (عليه السلام) في بداية ظهره وتحركه، لتهيئة القاعدة للقيام، كما ورد في وصية رسول الله (صلى الله عليه وآله وسلم). ومن هنا ينحصر شخص اليماني بالمهدي الأول من الإثنى عشر مهدياً.

يماني (عليه السلام)، حجتی از حجت‌های خدا در زمینش است، معصوم بوده و بر عصمتش نص و تصريح وارد شده است، و با روایات متواتر و متون قطعی الدلاله ثابت شده که حجت‌های پس از پیامبر خدا حضرت محمد (صلى الله عليه و آله وسلم)، دوازده امام (عليهم السلام) و پس از آنها دوازده مهدي (عليهم السلام) هستند و بر زمین غیر از آنها هیچ معصوم و حجت خدابي وجود ندارد؛ با آنها نعمت كامل می‌گردد؛ دین، کمال می‌یابد و رسالت‌های آسمان دوازده مهدي (عليهم السلام) باقی مانده‌اند. يمانی (عليه السلام) به امام مهدي (عليه السلام) فرا می‌خواند؛ پس ناگزیر يمانی (عليه السلام)، اولین مهدیین (عليهم السلام) است؛ چرا که یازده مهدي (عليهم السلام) پس از او (عليه السلام) از فرزندان او (عليه السلام) می‌باشد: (فرزندانی، برخی از نسل برخی دیگر پدید آمده، و خداوند شنوا و دانا است) ([246])، و آنها (عليهم السلام) پس از زمان ظهور امام مهدي (عليه السلام) می‌آیند و در دولت عدل الهی حاضر خواهند بود. ثابت شده است که نخستین مهدیین (عليه السلام)، در زمان ظهور امام مهدي (عليه السلام) وجود دارد و او نخستین مؤمنان به امام مهدي (عليه السلام) در سراغاز ظهور و حرکت امام می‌باشد تا مقدمات پایگاه قیام را فراهم سازد - همان گونه که در وصیت پیامبر خدا (صلى الله عليه و آله وسلم) آمده است - و از اینجا شخصیت يمانی (عليه السلام) منحصر و محدود می‌گردد به اینکه مهدي اول (عليه السلام) از مهدیین دوازده‌گانه (عليهم السلام) می‌باشد.

والمهدي الأول بيَّنت روایات أهل البيت (عليهم السلام) اسمه وصفاته ومسكه بالتفصيل، فاسمـه أـحمد وـكنـيـتـه عبدـالـله - أـي إـسـرـائـيـل - أـي إـنـالـنـاسـ يـقـولـونـ عنـه إـسـرـائـيـلـيـ قـهـراـً عـلـيـهـمـ، وـرـغـمـ أـنـوـفـهـمـ.

روایت‌های اهل بیت (علیهم السلام)، نام، ویژگی‌ها و محل سکونت مهدی اول (علیه السلام) را به تفصیل بیان داشته‌اند، و اینکه اسم او احمد و کنیه‌اش عبدالله –یعنی اسرائیل– است؛ یعنی مردم به ناچار و بر خلاف میلشان، او را اسرائیلی می‌نامند.

وقال رسول الله (صلی الله علیہ وآلہ وسلم): (أَسْمِي أَحْمَدُ وَأَنَا عَبْدُ اللَّهِ أَسْمِي إِسْرَائِيلُ فَمَا أَمْرَهُ فَقَدْ أَمْرَنِي وَمَا عَنَاهُ فَقَدْ عَنَانِي) ([247]).

رسول خدا (صلی الله علیہ وآلہ وسلم) می‌فرمایند: (نامم احمد است و من بندهی خدا هستم. اسمم اسرائیل است؛ هر چه به او امر فرمود، مرا نیز امر کرد و هر چه او به او نمایاند، مرا نیز نمایانید).

والمهدي الأول هو أول الثلاث مائة وثلاثة عشر، وهو: (من البصرة) و (في خده الأيمن أثر) و (في رأسه حزار) و (جسمه كجسم موسى بن عمران (عليه السلام)) ، و (في ظهره ختم النبوة) و (فيه وصية رسول الله (صلی الله علیہ وآلہ وسلم)) و (هو أعلم الخلق بعد الأنمة بالقرآن والتوراة والإنجيل) و (عند أول ظهوره يكون شاباً)، قال رسول الله (صلی الله علیہ وآلہ وسلم): (... ثم ذكر شاباً، فقال: إذا رأيتموه فباعوه فانه خليفة المهدي) ([248]).

مهدی اول، نخستین نفر از سیصد و سیزده تن است و او (علیه السلام) از بصره می‌باشد، در گونه‌ی راستش نشانه‌ای است، در سرش شوره دارد، بدنش مانند بدن موسی بن عمران (علیه السلام) می‌باشد و در پشتیش ختم نبوت است، وصیت رسول خدا (صلی الله علیہ وآلہ وسلم) در مورد او (علیه السلام) است، او (علیه السلام) پس از ائمه (علیهم السلام) داناترین مردم به قرآن، تورات و انجیل است، و در ابتدای ظهورش جوان می‌باشد. پیامبر خدا (صلی الله علیہ وآلہ وسلم) فرموند: (... سپس در مورد جوانی سخن راند و فرمود: هنگامی که او را دیدید با او بیعت کنید زیرا او خلیفه‌ی مهدی است). ([249])

عن أبي عبد الله (عليه السلام) عن أبيه عن أمير المؤمنين (عليه السلام) قال : (قال رسول الله (صلى الله عليه وآله وسلم) في الليلة التي كانت فيها وفاته لعلي (عليه السلام) يا أبا الحسن أحضر صحيفه ودواء فأملأى رسول الله (صلى الله عليه وآله وسلم) وصيته حتى انتهى إلى هذا الموضع فقال : يا علي انه سيكون بعدي اثنا عشر إماماً ومن بعدهم اثنا عشر مهدياً، فأنت يا علي أول الإنبياء عشر إمام، وساق الحديث إلى أن قال : وليس لها الحسن (عليه السلام) إلى ابنته م ح م المستحفظ من آل محمد (عليهم السلام) فذلك اثنا عشر إماماً. ثم يكون من بعده اثنا عشر مهدياً فإذا حضرته الوفاة فليس لها إلى ابنته أول المهديين، له ثلاثة أسماء : اسم كاسمي واسم أبي وهو عبد الله واحمد، والاسم الثالث المهدي، وهو أول المؤمنين) ([250]).

از ابو عبد الله (عليه السلام) از پدرانش (عليهم السلام) از امير المؤمنين (عليه السلام) نقل شده است که فرمودند : (پیامبر خدا (صلى الله عليه وآلہ وسلم) در شبی که وفاتش بود به علي (عليه السلام) فرمودند : يا ابا الحسن، صحيفه و دوائی حاضر کن. پیامبر خدا (صلى الله عليه وآلہ وسلم) وصیتیش را املا فرمود تا به این جا رسید که فرمود : يا علي (عليه السلام) پس از من دوازده امام (عليهم السلام) خواهند بود و پس از آنها دوازده مهدي، و تو ای على، نخستین دوازده امامی و حدیث را ادامه می دهد تا اینکه می فرمایند : حسن خلافت را به پسرش م ح م د که حافظ دین آل محمد (عليهم السلام) است بسپارد. اینان، دوازده امامند و پس از آنان دوازده مهدي هستند. پس هرگاه وفات مهدي رسد، باید امر خلافت را به پسرش، اولین مقرّبين (اولین مهديين) بسپارد که برای او سه نام است : اسمی مانند اسم من و اسم پدرم عبد الله و احمد و اسم سوم مهدي است که او، اولین مؤمنان است) ([251]).

وعن الصادق (عليه السلام) أنه قال : (إن منا بعد القائم اثنا عشر مهدياً من ولد الحسين (عليه السلام)) ([252]).

از امام صادق (عليه السلام) روایت شده است که فرموند : (از نسل ما بعد از قائم دوازده مهدي از فرزندان حسین (عليه السلام) خواهند بود) ([253]).

وعن الصادق (عليه السلام) قال: (إن منا بعد القائم أحد عشر مهدياً من ولد الحسين (عليه السلام)) ([254]).

از امام صادق (عليه السلام) روایت شده است که فرموند: (از نسل ما بعد از قائم یازده مهدی از فرزندان حسین (عليه السلام) خواهند بود). ([255])

وفي هذه الرواية القائم هو المهدي الأول وليس الإمام المهدي (عليه السلام); لأن الإمام (عليه السلام) بعده إثنا عشر مهدياً.

در این روایت قائم (عليه السلام) همان مهدی اول است نه امام مهدی (عليه السلام) چون بعد از امام مهدی (عليه السلام) دوازده مهدی (عليهم السلام) خواهند بود.

وقال الباقر (عليه السلام) في وصف المهدي الأول: (... ذاك المشرب حمرة، الغائر العينين المشرف الحاجبين العريض ما بين المنكبين برأسه حزار و بوجهه أثر رحم الله موسى) ([256]).

امام باقر (عليه السلام) در وصف مهدی اول (عليه السلام) فرموده است: (... دارای قرمزی صورت، چشم‌های گود، ابرو‌های برجسته، فراخ و پهنه‌ی میان دو شانه، در سرش شوره و در صورتش اثری است، رحمت خدا بر موسی باد). ([257])

وعن أمير المؤمنين (عليه السلام) في خبر طويل: (... فقال (عليه السلام): ألا وإن أولهم من البصرة وآخرهم من الأبدال ...) ([258]).

و از امیر مؤمنان (عليه السلام) در خبری طولانی روایت شده است: (... فرمود: آگاه باش که اوّلین آنها از بصره و آخرین آنها از ابدال است....). ([259])

وعن الصادق (عليه السلام) في خبر طويل سمي به أصحاب القائم (عليه السلام): (...) ومن البصرة .. أحمد ..) ([260]).

و از امام صادق(عليه السلام) در خبری طولانی که اصحاب قائم(عليه السلام) را نام برده است، روایت شده است: (.... و از بصره.... احمد....).([261])

وعن الإمام الباقر (عليه السلام) أنه قال: (... له - أي للقائم - اسمان اسم يخفي واسم يعلن، فاما الذي يخفى فأحمد، وأما الذي يعلن فمحمد)([262]). وأحمد هو اسم المهدى الأول ومحمد اسم الإمام المهدى (عليه السلام) كما تبين من وصية رسول الله (صلى الله عليه و آله و سلم).

و از امام باقر(عليه السلام) روایت شده است که فرمود: (او-يعنى قائم- دو اسم دارد، اسمی مخفی و اسمی آشکار؛ اما اسمی که پنهان می‌ماید احمد و اسمی که آشکار می‌شود محمد است)([263])، و احمد، اسم مهدی اول و محمد اسم امام مهدی(عليه السلام) است، همان طور که از وصیت رسول خدا(صلى الله عليه و آله و سلم) آشکار شده است.

وعن الباقر (عليه السلام): (إن الله تعالى كنزاً بالطالقان ليس بذهب ولا فضة، إننا عشر ألفاً بخراسان شعارهم: "أحمد أحمد"، يقودهم شاب من بنى هاشم على بغلة شهباء، عليه عصابة حمراء، كأنى أنظر إليه عابر الفرات، فإذا سمعتم بذلك فسارعوا إليه ولو حبواً على الثلوج)([264])، وأحمد هو اسم المهدى الأول.

از امام باقر(عليه السلام) روایت شده است که فرمود: (خداؤند متعال گنجی در طالقان دارد که نه از طلا است و نه از نقره؛ دوازه هزار در خراسان که شعارشان «احمد احمد» است و رهبری آنها را جوانی از بنی هاشم که سوار بر قاطری خاکستری است و پیشانی بند قرمز رنگ دارد، بر عهده دارد. گوبی به او می‌نگرم که فرات را می‌گذرد و اگر شنیدید، به سوی او بشتایید حتى اگر سینه خیز بریخ و برف باشد)([265])، و احمد، اسم مهدی اول می‌باشد.

وفي الملاحم والفتن: (قال أمير الغضب ليس من ذي ولا ذهو لکنهم يسمعون صوتاً ما قاله إنس ولا جان بایعوا فلاناً باسمه ليس من ذي ولا ذهو ولكن خليفة يماني)([266]).

در کتاب ملاحم و الفتн: (گفت امیر غضب، نه از این است و نه از آن، اما صدایی می‌شنوند که نه انسانی گفته است و نه جنّی، که با فلانی بیعت کنید، به اسمش که نه از این است و نه از آن، لیکن او خلیفه‌ی مهدی است).([267])

وفي الملاحم والفتن للسيد بن طاووس الحسني: (فيجتمعون وينظرون لمن يباعونه فيبناهم كذلك إذا سمعوا صوتاً ما قال إنس ولا جان بایعوا فلاناً باسمه ليس من ذي ولا ذه ولكن خليفة يماني)([268]).

و در کتاب ملاحم و الفتن سید بن طاووس حسنی آمده است: (پس گرد می‌آیند و چشم انتظار کسی می‌شوند که بیعتش کنند. پس در این بین ناگاه صدایی می‌شنوند که نه انسانی گفته است و نه جنّی، که بیعت کنید با فلانی، به اسمش که نه از این است و نه از آن، لیکن او خلیفه‌ی یمانی است).([269])

وروى الشيخ علي الكوراني في كتاب معجم أحاديث الإمام المهدي (عليه السلام): (ما المهدي إلا من قريش ، وما الخلافة إلا فيهم غير أن له أصلاً ونسبة في اليمن) ([270]), وبما أن المهدي الأول من ذرية الإمام المهدي (عليه السلام) فلا بد أن يكون مقطوع النسب؛ لأن ذرية الإمام المهدي (عليه السلام) مجھولون، وهذه الصفات هي صفات اليماني المنصور وصفات المهدي الأول؛ لأنه شخص واحد كما تبين مما سبق.

شيخ علی کورانی در کتاب معجم احادیث امام مهدی (عليه السلام) روایت کرده است: (مهدی نیست مگر از قریش و خلافتی نیست مگر در قریش، به جز آنکه او اصل و نسبی در یمن دارد) ([271]) و از آنجا که مهدی اول (عليه السلام) از فرزندان امام مهدی (عليه السلام) است، به ناچار مقطوع النسب می‌باشد (نسبی ناشناخته و مبهم داشته باشد)؛ چرا

که فرزندان امام مهدی (علیه السلام) گمنامند و اینها صفات یمانی منصور و صفات مهدی اول می‌باشد؛ زیرا اینها (در واقع) یک نفر هستند، همان طور که این مطلب پیش‌تر روشن گردید.

وَإِنْ أَرَدْتَ الْمُزِيدَ فَأَقُولُ: إِنَّ الْيَمَانِيَّ مُمَهَّدٌ فِي زَمَنِ الظَّهُورِ الْمُقْدَسِ وَمِنَ الْثَّلَاثِ مَائَةً وَثَلَاثِ عَشَرَ وَيُسَلِّمُ الرَايَةَ لِإِلَامِ الْمُهَدِّيِّ، وَالْمُهَدِّيُّ الْأُولُّ أَيْضًا مُوْجَدٌ فِي زَمَنِ الظَّهُورِ الْمُقْدَسِ، وَأَوْلُ مُؤْمِنٍ بِإِلَامِ الْمُهَدِّيِّ (علیه السلام) فِي بَدْءِ ظَهُورِهِ وَقَبْلِ قِيَامِهِ، فَلَا بُدَّ أَنْ يَكُونَ أَحَدُهُمَا حَجَّةً عَلَى الْآخَرِ، وَبِمَا أَنَّ الْأَئمَّةَ وَالْمُهَدِّدِينَ حَجَّ اللَّهِ عَلَى جَمِيعِ الْخَلْقِ وَالْمُهَدِّيُّ الْأُولُّ مِنْهُمْ فَهُوَ حَجَّةٌ عَلَى الْيَمَانِيِّ إِذَا لَمْ يَكُونَا شَخْصًا وَاحِدًا، وَبِالْتَّالِي يَكُونُ الْمُهَدِّيُّ الْأُولُّ هُوَ قَائِدُ ثُورَةِ التَّمَهِيدِ فَيُصَبِّحُ دُورُ الْيَمَانِيِّ ثَانِيًّا بِلِ مُسَاعِدًا لِلْقَائِدِ، وَهَذَا غَيْرُ صَحِيحٍ لِأَنَّ الْيَمَانِيَّ هُوَ الْمُمَهَّدُ الرَّئِيْسِيُّ وَقَائِدُ حَرْكَةِ الظَّهُورِ الْمُقْدَسِ، فَتَحْتَمُ أَنْ يَكُونَ الْمُهَدِّيُّ الْأُولُّ هُوَ الْيَمَانِيُّ وَالْيَمَانِيُّ هُوَ الْمُهَدِّيُّ الْأُولُّ.

وَإِنْ أَرَدْتَ الْمُزِيدَ فَأَقُولُ: إِنَّ الْيَمَانِيَّ مُمَهَّدٌ فِي زَمَنِ الظَّهُورِ الْمُقْدَسِ وَجَزْوِ سِيَصْدٍ وَسِيَزْدَهِ نَفْرٌ مَيْبَادِ وَپِرْچَمِ رَابِّهِ إِلَامِ الْمُهَدِّيِّ (علیه السلام) تَسْلِيمٌ مَيْبَادِ، وَمُهَدِّيُّ اُولٌ نَيْزٌ در زمان ظهور مقدس موجود است و نخستین مؤمن به امام مهدی (علیه السلام) در سرآغاز ظهور و پیش از قیام آن حضرت (علیه السلام) می‌باشد. بنابراین ناگزیر باید یکی از آنها بر دیگری حجت باشد و از آنجا که ائمه و مهدیین حجت‌های خدا بر جمیع خلق هستند و مهدی اول از آنها است، لذا او حجت بر یمانی است؛ اگر این دو یکی نباشند. در نتیجه مهدی اول، فرمانده انقلابِ زمینه‌سازی ظهور است و از همین رو نقش یمانی، ثانوی و حتی دستیار فرمانده می‌باشد و این درست نیست چرا که یمانی، بسترساز اصلی و فرمانده حرکت ظهور مقدس می‌باشد و به ناچار لازم می‌آید که مهدی اول همان یمانی، و یمانی همان مهدی اول باشد.

وبهذا يكون اليماني: (اسمه أَحْمَدُ، وَمِنَ الْبَصْرَةِ، وَفِي خَدَّهِ الْأَيْمَنِ أَثْرٌ، وَفِي
بداية ظهوره يكون شاباً، وفي رأسه حزار، وأعلم الناس بالقرآن وبالتوراة
والإنجيل بعد الأنئمة، ومقطوع النسب، ويلقب بالمهدى، وهو إمام مفترض الطاعة
من الله، ولا يحل لمسلم أن يتلوى عليه فمن فعل ذلك فهو من أهل النار، ويدعو
إلى الحق وإلى طريق مستقيم ويدعو إلى الإمام المهدى (عليه السلام) و ... و ...)،
وكل ما ورد من أوصاف المهدى الأول في روایات محمد وآل محمد (عليهم السلام) ،
فراجع الروایات في كتاب غيبة النعمانی وغيبة الطوسي وإكمال الدين والبحار
([272])، وغيرها من كتب الحديث.

بر این اساس یمانی چنین است: (نامش احمد است، از بصره است، در گونه‌ی
راستش نشانه و اثری است، در ابتدای ظهورش جوان است، در سرش شوره، پس از
ائمه داناترین مردم به قرآن، تورات و انجیل است، مقطوع النسب می‌باشد، مُلَقّب به
مهدی است، او امام واجب الاطاعت از سوی خداوند است، بر هیچ مسلمانی جایز
نیست از او روی برگرداند و اگر کسی چنین کند از اهل آتش است، او به حق و راه
مستقیم دعوت می‌کند و به سوی امام مهدی (عليه السلام) فرامی‌خواند و.... و....) و دارای
تمام اوصاف و ویژگی‌های مهدی اول که در روایات محمد و آل محمد (عليهم السلام) آمده
است. به روایات کتاب‌های غیبت نعمانی، غیبت طوسي، اكمال الدين، بحار ([273]) و
دیگر کتب حدیث مراجعه نمایید.

ويبقى أن كل أتباع اليماني من الثلاثمائة والثلاثة عشر أصحاب الإمام (عليه
السلام) هم یمانيون؛ باعتبار انتسابهم لقائدِهم اليماني، ومنهم یمانی صنعاء و یمانی
العراق.

مطلوب دیگری که باقی مانده این است که تمام پیروان یمانی از سیصد و سیزده
صحابی امام (عليه السلام) یمانی هستند؛ از این جهت که آنها به فرماندهی یمانی شان
منتسب می‌باشند؛ از جمله‌ی ایشان یمانی صنعاء و یمانی عراق می‌باشد.

(كَلَّا وَالْقَمَرِ * وَاللَّيْلِ إِذْ أَدْبَرَ * وَالصُّبْحِ إِذَا أَسْفَرَ * إِنَّهَا لِأَحْدَى الْكُبَرِ * نَذِيرًا
 لِلْبَشَرِ * لَمْنَ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَتَقدَّمَ أَوْ يَتَأَخَّرَ * كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِينَةً * إِلَّا
 أَصْحَابَ الْيَمِينِ * فِي جَنَّاتٍ يَتَسَاءَلُونَ * عَنِ الْمُجْرِمِينَ * مَا سَلَكُمْ فِي سَقَرَ *
 قَالُوا لَمْ نَكُنْ مِنَ الْمُصَلَّيْنَ * وَلَمْ نَكُنْ نُطْعَمُ الْمُسْكِنِيْنَ * وَكُنَّا نُخُوضُ مَعَ الْخَائِضِيْنَ *
 وَكُنَّا نُكَدِّبُ بِيَوْمِ الدِّينِ * حَتَّىٰ أَتَانَا الْيَقِيْنُ * فَمَا تَنْفَعُهُمْ شَفَاعَةُ الشَّافِعِيْنَ * فَمَا لَهُمْ
 عَنِ التَّذْكِرَةِ مُعْرِضِيْنَ * كَانُهُمْ حُمُرٌ مُسْتَثْرِرَةٌ * فَرَرُّتْ مِنْ قَسْوَرَةٍ * بَلْ يُرِيدُ كُلُّ
 امْرِيْ مِنْهُمْ أَنْ يُؤْتَى صُحْفًا مُنْشَرَرَةً * كَلَّا بَلْ لَا يَخَافُونَ الْآخِرَةَ * كَلَّا إِنَّهُ تَذْكِرَةٌ *
 فَمَنْ شَاءَ ذَكَرَهُ * وَمَا يَذْكُرُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ هُوَ أَهْلُ التَّقْوَىٰ وَأَهْلُ الْمَغْفِرَةِ)
 ([274]).

(آری، سوگند به ماه * و سوگند به شب، چون روی در رفتن آرد * و سوگند به صبح،
 چون پرده برافکند * که این یکی از حادثه‌های بزرگ است * ترساننده‌ای برای آدمیان
 است * برای هر کس از شما که خواهد پیش افتدي یا از پی رود * هر کس در گرو عملی
 است که انجام داده است * مگر اصحاب یمین * که در بهشت‌ها می‌پرسند * از
 گناهکاران * که چه چیز شما را به جهنم کشانید؟ * گویند: ما از نمازگزاران نبودیم، * و
 مسکین را طعام نمی‌دادیم، * و با آنان که سخن باطل می‌گفتند هم‌آواز می‌شدیم، * و
 روز دین را دروغ می‌انگاشتیم، * تا یقینمان فرا رسید * پس شفاعت شفاعت‌کنندگان
 سودشان نبخشید * آنها را چه شده است که از این پند، روی می‌گردانند؟ * گویا خران
 وحشی‌اند * که از شیر می‌گریزند * بلکه هر یک از ایشان می‌خواهد نامه‌هایی گشاده به
 او داده شود * به هیچ وجه، بلکه آنها از آخرت نمی‌ترسند * آری، که آن، اندرزی است *
 هر که خواهد، از آن پند گیرد * و پند نمی‌گیرند مگر اینکه خدا بخواهد؛ او شایسته‌ی
 آن است که از او بترسند، و او سزاوار مغفرت و آمرزش است). ([275]).

(والقمر): الوصي. (والليل): دولة الظالمين. (والصبح): فجر الإمام المهدي
 (عليه السلام)، وبداية ظهوره بوصيه كبداية شروع الشمس، لأنه هو الشمس.

(وَالْقَمَرِ) وصى، (وَاللَّيْلِ) دولت ستمگران است و (وَالصُّبْحِ) سپیده دم امام مهدی (عليه السلام) و آغاز ظهور آن حضرت از طریق وصی اش می باشد؛ همانند ابتدای برآمدن خورشید؛ چرا که آن حضرت، خود خورشید است.

(إِنَّهَا لِأَحْدَى الْكُبَرِ): أي القيامة الصغرى. والوقعات الإلهية الكبرى ثلاثة هي: القيامة الصغرى، والرجعة، والقيامة الكبرى ([276]).

(که این یکی از حادثه‌های بزرگ است): یعنی قیامت صغری. ایام بزرگ الهی سه تا هستند که عبارت‌اند از: قیامت صغری، رجعت و قیامت کبری. ([277])

(نَذِيرًا لِلْبَشَرِ): أي منذر، وهو الوصي والمهدي الأول (اليمني)، يرسله الإمام المهدي (عليه السلام) بشيراً ونذيراً بين يدي عذاب شديد، ليتقدم من شاء أن يتقدم ويتأخر من شاء أن يتأخر عن ركب الإمام المهدي (عليه السلام) ([278]).

(ترساننده‌ای برای آدمیان است) : یعنی بیم دهنده است و او، وصی و مهدی اول (یمنی) می باشد که امام مهدی (عليه السلام) او را برای بشارت و بیم دادن و ترسانیدن پیش از عذاب شدید می فرستد تا هر که خواهد پیشی جوید، پیشی جوید و هر که خواهد از همراهی با امام مهدی (عليه السلام) بازایستد، بازایستد. ([279])

(كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِينَةً): وهذا واضح فكل إنسان يحاسب على عمله، (إلا أصحاب اليمين)، وهؤلاء مستثنون من الحساب وهم: المقربون وهم أصحاب اليماني الثلاثمائة وثلاثة عشر أصحاب الإمام المهدي (عليه السلام)، يدخلون الجنة بغير حساب، قال تعالى: (فَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُقْرَبِينَ * فَرَوْحٌ وَرِيحَانٌ وَجَنَّتُ نَعِيمٍ) ([280]), (في جَنَّاتٍ يَتَسَاءَلُونَ * عَنِ الْمُجْرِمِينَ * مَا سَلَكُمْ فِي سَقَرَ * قَالُوا لَمْ نَكُنْ مِنَ الْمُصَلَّينَ)، أي لم نك من الموالين لولي الله، وخليفة ووصي الإمام المهدي (عليه السلام) والمهدي الأول (اليمني الموعود) ([281]), فاليماني (لا يحل لمسلم أن يلتوي عليه فمن فعل ذلك فهو من أهل النار).

(هر کس در گرو عملی است که انجام داده است) : و این واضح است که هر انسانی بر عملش محاسبه می‌گردد (مگر اصحاب یمین) ، و اینها که از حساب مستثنی هستند عبارتند از: مقرّبان، که سیصد و سیزده یاریمانی اصحاب امام مهدی (علیه السلام) می‌باشند که بی‌حساب وارد بهشت می‌شوند. حق تعالی می‌فرماید: (اما اگر از مقرّبان باشد * برای او است آسایش و روزی و بهشت پر نعمت) [282] ، (که در بهشت‌ها می‌پرسند * از گناهکاران * که چه چیز شما را به جهنم کشانید؟ * گویند: ما از نمازگزاران نبودیم)؛ یعنی ما از پیروان ولی خدا و خلیفه ای او و وصی امام مهدی (علیه السلام) و مهدی اول (یمانی موعود) [283] نبودیم. پس در خصوص یمانی: (بر هیچ مسلمانی جایز نیست از او سرپیچی کند؛ هر کس چنین کند، اهل آتش (جهنم) است).

فحسبی اللہ ونعم الوکیل:

خداوند مرا بس است و او نیکو حمایتگری است:

لَقَدْ ابْتَلَى أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ بِمَعَاوِيَةَ بْنَ هَنْدَ (لَعْنُهُ اللَّهُ)، وَجَاءَهُ بِقَوْمٍ لَا يُفْرَقُونَ بَيْنَ النَّاقَةِ وَالْجَمَلِ، وَقَدْ ابْتَلَى يَوْمَ كَمَا ابْتَلَى أَبِي عَلَيْهِ بْنَ أَبِي طَالِبٍ (لَعْنُهُ اللَّهُ)، وَلَكِنْ بِسَبْعِينَ مَعَاوِيَةَ (لَعْنُهُ اللَّهُ)، وَيَتَّبِعُهُمْ قَوْمٌ لَا يُفْرَقُونَ بَيْنَ النَّاقَةِ وَالْجَمَلِ، وَاللَّهُ الْمُسْتَعْنَى عَلَى مَا يَصْفُونَ.

امیرالمؤمنین علی (علیه السلام) به معاویه بن هند (لعنه الله) مبتلا شد و آن ملعون با جماعتی که فرق بین ناقه و شتر را نمی‌دانستند سراغ آن حضرت آمد، و امروز من مانند پدرم علی بن ابی طالب (علیه السلام) گرفتار شده‌ام ولی به هفتاد معاویه (لعنه الله) با قومی که فرق میان ناقه و شتر را نمی‌دانند از آنها پیروی می‌کنند و خداوند کسی است که در این مورد باید از او یاری خواست.

وَاللَّهُ مَا أَبْقَى رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) ، وَآبَائِي الْأَنْتَمَةِ (عَلَيْهِمُ السَّلَامُ) شَيْئًا مِنْ أَمْرِي إِلَّا بَيَّنَهُ ، فَوَصَفَونِي بِدَقَّةٍ ، وَسَمُونِي ، وَبَيَّنُوا مَسْكُنِي ، فَلَمْ يَبْقَ لِبَسٍ فِي أَمْرِي ، وَلَا شَبَهَةٌ فِي حَالِي بَعْدَ هَذَا الْبَيَانِ ، وَأَمْرِي أَبْيَنَ مِنْ شَمْسٍ فِي رَابِعَةِ النَّهَارِ ، وَإِنِّي أُولُ الْمُهَدِّيَّينَ وَالْيَمَانِيُّ الْمُوَعُودِ.

به خدا سوگند، پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) و پدرانم ائمه(علیهم السلام) چیزی از موضوع مرا باقی نگذاشته‌اند مگر آنکه آن را بیان نموده باشند: آنها مرا با بیان جزئیات توصیف کرده‌اند، مرا نام برده‌اند، محل سکونتم را مشخص ساخته‌اند؛ و پس از این بیانات، دیگر در موضوع من پوشیدگی، و در حالت و وضعیت من شک و شباهه‌ای باقی نمانده است. امر من از روز روشن هم واضح‌تر است: من اولین مهدیّین و یمانی موعود هستم.

[231]- عن رسول الله(ص): (... ان خير الرجال أهل اليمن، والايمن يمان وانا يماني ...) بحار الأنوار: ج 57 ص 232، الأصول الستة عشر : ص 81.

[232]- مريم : 59
[233]- از رسول خدا(صلی الله علیه و آله و سلم): «.... **برترین مردمان از اهل یمن** اند؛ ایمان یمانی است و من یمانی هستم....». بحار الانوار: ج 57 ص 232، اصول شانزدهگانه: ص 81.

[234]- مريم: 59
[235]- راجع مقدمة بحار الأنوار : ج 1 ص 1.

[236]- قال رسول الله (ص) : (الایمان یمانی والحكمة یمانیة) الكافي : ج 8 ص 70 ح 27
[237]- راجع بحار الأنوار : ج 22، 51، 75. وأيضاً وصف الله تعالى الكعبة بأنها یمانیة في مناجاته لعيسى (عليه السلام) في وصف الرسول محمد (ص) إذ جاء فيها: (... يا عيسى دينه الحنيفية وقبلته یمانیة وهو من حزبي وانا معه ...) الكافي : ج 8 ص 139.

[238]- مراجعه کنید به مقدمه‌ی بحار الانوار: ج 1 ص 1.

[239]- رسول خدا(صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: «**ایمان، یمانی است و حکمت، یمانی است**». کافی: ج 8 ص 70 ح 27

[240]- رجوع نماید به بحار الانوار: ج 22، 51 و 75. همچنین خداوند متعال در مناجاتش با عیسی ع در توصیف حضرت محمد(صلی الله علیه و آله و سلم)، کعبه را کعبه‌ی یمانی توصیف می‌فرماید، آنجا که می‌فرماید: «.... ای عیسی! دینش حنفی و قبیله‌اش یمانی است. او از حزب من است و من با او هستم....». کافی: ج 8 ص 139.

[241]- غيبة النعمانی : ص 264

[242]- غیبت نعمانی: ص 264

[243]- وهذا مستفاد من إطلاق حديث الإمام الباقر (عليه السلام) في رواية اليماني؛ بمعنى أنه (عليه السلام) قد بيّن أنَّ النار مصير كل من التوى على اليماني سواء كان الملتوى يصلي ويصوم و... أو لا.

وأيضاً جاءت روایات تنص على أن لا يكون أحد من أهل النار إلا إذا أنكر إماماً منصباً من الله تعالى، منها: عن أبي جعفر (عليه السلام) قال : قال الله تبارك وتعالى: (الأذبن كل رعية في الإسلام دانت بولاية كل إمام جائز ليس من الله، وإن كانت الرعية في أعمالها برة تقية، ولأعفون عن كل رعية في الإسلام دانت بولاية كل إمام عادل من الله وإن كانت الرعية في أنفسها ظالمة مسيئة) الكافي : ج 1 ص 376.

وعن أبي عبد الله (عليه السلام) قال: (إن الله لا يستحبّي أن يعذب أمّة دانت بإمام ليس من الله وإن كانت في أعمالها برة تقية وإن الله ليستحبّي أن يعذب أمّة دانت بإمام من الله وإن كانت في أعمالها ظالمة مسيئة) الكافي : ج 1 ص 376.

[244]- و چنین مفهومی از تطبیق دادن حدیث امام باقرع در روایت یمانی برداشت می‌شود؛ اینکه ایشان ع بیان می‌فرمایند آتش، مقصد هر کسی است که از یمانی سریچی کند؛ فرقی نمی‌کند که این نافرمان، نماز بخواند، روزه بگیرد، یا خیر! همچنین روایات تاکید می‌کنند هیچ کس از اهل آتش نمی‌شود مگر اینکه امامی منصوب از سوی خداوند متعال را انکار نماید؛ از جمله:

از ابا جعفر روایت شده است که فرمود: «به طور قطع هر کسی را که در اسلام به ولایت پیشوای ستمگری که از جانب خدا نباشد گردن نهند، عذاب خواهم نمود؛ هرچند آن فرد در کارهای خویش نیک و پرهیزگار باشد، و از هر کسی که در قلمرو اسلام به حاکمیت هر امام عادلی که از جانب خداوند باشد تن دهد قطعاً درمی‌گذرد؛ هر چند آن فرد در کارهای خویش ستمکار و گنهکار باشد». کافی: ج 1 ص 376.

و از ابا عبد الله ع روایت شده است که فرمود: «**خداوند از عذاب کردن امّتی که به پیشوایی که از جانب خداوند نباشد، گردن نهند، حیا نمی‌کند هر چند در اعمالشان نیک و پرهیزگار باشند و خداوند از عذاب کردن امّتی که به امام منصوب از سوی خدا گردن نهند، حیا می‌کند هر چند در اعمالشان ستمکار و گنهکار باشند**». کافی: ج 1 ص 376.

[245]- آل عمران : 34.

[246]- آل عمران: 34.

[247]- تفسیر العیاشی : ج 1 ص 44، البرهان : ج 1 ص 95، بحار الأنوار : ج 7 ص 178.

[248]- بشارة الإسلام : ص 30. وفي إمتاع الأسماء للمقرizi : ج 12 ص 296، قال: (وفي رواية: فإذا رأيت موهم فباعوه وللحواء على الثلوج، فإنه خليفة المهدي).

- [249] - بشارت الاسلام: ص 30؛ در إمتناع أسماع - مقریزی: ج 12 ص 296 در روایت آمده است: «پس هنگامی که او را دیدید، با او بیعت کنید حتی اگر سینه خیز بر روی برف و بخ باشد که او خلیفه‌ی مهدی است».
- [250] - بحار الأنوار: ج 53 ص 147، الغيبة للطوسي : ص 150، غایة المرام : ج 2 ص 241.
- [251] - بحار الانوار: ج 53 ص 147؛ غیبت طوسي: ص 150؛ غایة المرام: ج 2 ص 241.
- [252] - بحار الأنوار: ج 53 ص 148، البرهان : ج 3 ص 310، الغيبة للطوسي : ص 385.
- [253] - بحار الانوار: ج 53 ص 148؛ برهان: ج 3 ص 310؛ غیبت طوسي: ص 385.
- [254] - بحار الأنوار : ج 53 ص 145.
- [255] - بحار الانوار: ج 53 ص 145.
- [256] - غيبة النعماني : ص 215.
- [257] - غیبت نعمانی: ص 215.
- [258] - بشارة الإسلام : ص 148.
- [259] - بشارت الاسلام: ص 148.
- [260] - بشارة الإسلام : ص 181.
- [261] - بشارت الاسلام: ص 181.
- [262] - كمال الدين وتمام النعمة : ج 2 ص 653 ب .57
- [263] - كمال الدين و تمام النعمت: ج 2 ص 653 ب .57
- [264] - منتخب الأنوار المضيئه : ص 343.
- [265] - منتخب الانوار المضيئه: ص 343.
- [266] - الملائم والفتن للسيد ابن طاووس الحسني : ص 27.
- [267] - ملامح و الفتنه سيد بن طاووس حسني: ص 27.
- [268] - الملائم والفتن : ص 80.
- [269] - ملامح و الفتنه: ص 80.
- [270] - معجم أحاديث الإمام المهدي (عليه السلام) : ج 1 ص 299.
- [271] - معجم احاديث امام مهدی ع: ج 1 ص 299.
- [272] - بحار الأنوار : ج 52 ج .53.
- [273] - بحار الانوار: ج 52 و ج .53.
- [274] - المدثر : 32 - 56.
- [275] - مدثر: 32 تا 56.
- [276] - قال الإمام الصادق (عليه السلام): (أيام الله ثلاثة: يوم يقوم القائم (عليه السلام) ويوم الکرة ويوم القيمة) مختصر بصائر الدرجات: ص 18.
- [277] - امام صادق ع می فرمایند: «ایام الله (روزهای خدا) سه تا هستند: روز قیام قائم ع، روز بازگشت (رجعت) و روز قیامت». مختصر بصائر الدرجات: ص 18.

[278]- عن الإمام الصادق (عليه السلام) في تفسير بعض الآيات القرآنية قال: (... وقوله : وَمَا هِيَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْبَشَرِ .. لِمَن شَاءَ مِنْكُمْ أَن يَتَقدَّمَ أَوْ يَتَأَخَّرَ، قال: الْيَوْمَ قَبْلَ خَرْجِ الْقَائِمِ مِنْ شَاءَ قَبْلَ الْحَقِّ وَتَقدِّمُ إِلَيْهِ وَمِنْ شَاءَ تَأْخِرُ عَنْهِ). بحار الأنوار: ج 24 ص 325 - 326.

[279]- از امام صادق در تفسیر برخی آیات قرآنی: و درباره‌ی این سخن حق تعالی (وَمَا هِيَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْبَشَرِ... لِمَن شَاءَ مِنْكُمْ أَن يَتَقدَّمَ أَوْ يَتَأَخَّرَ) فرمود: «روز پیش از خروج قائم؛ هر که بخواهد حق را قبول کند و به سوی او رود و هر که بخواهد از او بازیستد....». بحار الانوار: ج 24 ص 325 و 326.

[280]- الواقعه: 88 - 89.

[281]- عن محمد بن الفضيل، عن أبي الحسن الماضي (عليه السلام): (قلت: "إِنَّهَا لِأَحْدَى الْكُبُرِ" ، قال: الولاية، قلت: "لِمَن شَاءَ مِنْكُمْ أَن يَتَقدَّمَ أَوْ يَتَأَخَّرَ" ؟ قال: من تقدم إلى ولايتنا أخر عن سقر ومن تأخر عنا تقدم إلى سقر، "إِلَّا أَصْحَابُ الْيَمِينِ" قال: هم والله شيعتنا، قلت: "لَمْ نَكُ مِنَ الْمُصْلِيْنِ" ؟ قال: إِنَّا لَمْ نَتُولْ وَصِيَّ مُحَمَّدٍ وَالْأَوْصِيَّاءِ مِنْ بَعْدِهِ ..) الكافي : ج 1 ص 432 ح 91.

[282]- واقعه: 89 و 88.

[283]- از محمد بن فضیل از ابوالحسن ع دوم: عرض کرد: (إِنَّهَا لِأَحْدَى الْكُبُرِ) (که این یکی از حادثه‌های بزرگ است). فرمود: «**ولايت**». عرض کرد: (نَذِيرًا لِّلْبَشَرِ * لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَن يَتَقدَّمَ أَوْ يَتَأَخَّرَ) (ترساننده‌ای برای آدمیان است * برای هر کس از شما که خواهد پیش افتاد یا از پی رود). فرمود: «**کسی** که به سمت **ولايت** ما بیاید از آتش بازمی‌ایستد و **کسی** که از **ولايت** ما بازیستد به سمت آتش **می‌رود**»، (إِلَّا أَصْحَابَ الْيَمِينِ) فرمود: «به خدا سوگند آنها شیعیان ما هستند». عرض کرد: «لَمْ نَكُ مِنَ الْمُصَلِّيْنِ؟» (ما از نماگزاران نبودیم؟). فرمود: «**ما پیرو وصی محمد و اوصیای پس از او نبودیم....**». کافی: ج 1 ص 432 ح 91.